

69

261

Dolmabahçe :18. 8. 933

Reis : Umumî Kâtip Ruşen Eşref Bey.

Azalar : Umumî Merkez Heyeti azalarından Ahmet Cevat,
Hasan Âli, İbrahim Necmi Beyler, davet edilen-
lerden Ali Canip, Cafer Oğlu Ahmet ve Aptülkadir
Beyler.

Dolmabahçe sarayında T.D.T.C. odasında birisi saat 9.30

ötekisi saat 14 te olmak üzere iki toplantı yapıldı.

Ankete gelen cevaplar üzerinde araştırmalara devam edildi.

Birinci Toplantı.

1. Kilisli Rifat ve Cafer Oğlu Ahmet Beylere "Divanü Lûgat-it-Türk" fişleri tercemesi için verilecek ücret hakkında:-

Karar

Divanü Lûgat-it-Türk tercemesinde galısanlardan Kilisli Rifat Beye 150, Cafer Oğlu Ahmet Beye 50 lira verilmişti. Bu ücreti tamamlamak üzere yeniden 150 lira Kilisli Rifat Beye ve 150 lirada Cafer Oğlu Ahmet beye gönderilmesi kararlaştırıldı.

2 inci Liste

31 inci Kelime

BEDİ(bedaatten)

Güzel

Gökçen

Karar:-

Bu söz; karşılığı istilahtan geldikten sonra görüşülecek.

Karar 2:-

Bu sözün istilah karşılığı Güzel Sanatlar, Dil ve Edebiyat, Ruhî ve Felsefî İlimler BÖLÜKLERİNDEN sorulacak.

Vakit :- 6 d.

2 inci Liste

32 inci Kelime

BEDİHT

Besbelli

Apaçık

Besbellilik

Karar:-

Belli, besbelli (bak. aşikâr'a)

Bedbaht : Bellilik, besbellilik.

Bedâhaten, bilbedahe : (bak irtical'e)

Bayık : Mak, muhakkak, belli, aşikâr.

Bu.Tü.Lû. C. I S. 645

Div. Lu. Tü.C.III S. 124

Misaller : Garipname, Süheyli nevbahar S. 37

Kissei Yusuf, Mevlâna.

Umumî Merkez Heyeti bu sözü, Precis karşılığı olmak üzere almak teklifindedir. İstilah Komisyonlarına gönderilmesi.

Karar 2:-

Bu sözün istilah karşılığı Felsefî, Ruhî, Riyazî ve Dil ve Edebiyat Bölüklerinden sorulacak.

Vakit :- 9 d.

2 inci Liste

33 üncü Liste

BEİS

Korkacak

Çekinecek

Karar:-

Sakınacak, Sakınılacak.

Vakit :- 15 d.

2 inci Liste

34 üncü Kelime

CADDE

Anayol

Ulu yol

Karar:-

Ulu yol :)
Anayol : { Route, chemin : yol

Teklif:-

Ufâm : Sokak, (rue)

Bü.Tü.Lu. C. I S. 356

262

Radloff C. I S. 1656 - 1052

Çağ. Lü. S. 29

Pav. de Court S. 53

Vakit :- 11 d.

3 üncü Liste

35 inci Kelime

CAHİL

Bilgisiz

Bilisiz

Toy

Okunamış

Bilmez

Karar:-

1- Bilmez

Bilmezin biri.

Ben bu işin cahiliyim : Ben bu işi bilmiyorum.

Cahil kaldın : Bilmez kaldın.

Tecahül : Bilmemezlikten gelmek,
Bilmezlenmek.

2- Bilgisiz (illetteré, okunamış)

3- Toy

Cahil çocuk : Toy çocuk.

Vakit :- 12 d.

3 üncü Liste

36 inci Kelime

CAİZ

Olabilir

Olur

Karar:-

1- Olur

2- Ola ki

3- Olurki

4- Olabilir (bak. mümkün)

5- Olagan (" ")

6- Yasaksız (bak. mübah)

Misalleri-

1- Olur mu? caiz mi?

- Olur. caiz

2- Ola ki gelsin : caizdir ki gelsin.

Ola ki gelir.

3- Olur ki söylersin : caizdir ki söylersin.

4- Gelse de olabilir : gelmesi de caizdir.

5- Olağan işler, olur işler : umuru caizedendir.

Olur görmek, olur demek : Caiz görmek.

6- Yasaksız. Bu iş yasaksız iştir, yasağı yok.

Karar 2:-

Istılah karşılığı sorulmak üzere Cemiyet İlimleri
Bölüğüne gönderilecek.

Vakit :- 30 d.

3 üncü Liste

37 inci Kelime

CÂLİ, CALİYET

Yapmacık

Yalandan

Yapmacıklı

Karar:-

1- Yapmacık

2- Yalancıkdan

3- Yapmacıklı.

Karar 2:-

Istılah karşılığı Dil ve Edebiyat Bölüğünden sorulacak.

3 üncü Liste

38 inci Kelime

CÂMİT

Dopdonuk

Donuk

Tınsız

Cansız

Karar:-

1- Donuk, donmuş

Damit nazarlar : donuk bakışlar.

Ölü gibi camit : ölü gibi donmuş.

2- Cansız (Türkçe)

Lehçetullugat S. 332

Bürhanıkatı S. 199

Bundan başka, can'ın Türkçe karşılığı da tin dir.

Onun için :

3- Tinsiz.

Karar 2:-

İstilah karşılığı Hayat İlimleri, Fizik İlimleri, Ruh İlimleri Bölüklerinden sorulacak.

Vakit :- 16 d.

3 üncü Liste

40 ıncı Kelime

CASUS

Çaşıt

Karar:-

Çaşıt

Ka. Tü. S. 464-498

Radloff C. 3 S.1913

Zenker S. 341

Leh. Os. S. 333

Çaşıtlık : casusluk

Çaşıtlamak: casusluk etmek

Çaşıtlatmak:

Karar 2:-

İstilah karşılığı askerlik Bölüğünden sorulacak.

Vakit :- 8 d.

Öyleden sonra toplantısı. Saat 14.

3 üncü Liste

41 inci Kelime

CAZİBE

Alım

Albeni

Karar:-

1- Alım

2- Albeni.

Karar 2:-

Bu sözün ıstılah karşılığı Dil ve Edebiyat, Fizik, Güzel, Sanatlar, Riyaziye İlimleri Bölüklerinden sorulacak.

Vakit :- 6 d.

3 üncü Liste

42 inci Kelime

CAZİP, CEZBETMEK

Çekici

Alımlı

Gözalan

Albenili

Cezbetmek:

Çekmek

Almak

Gözalmak

Karar:-

1- Çekici

2- Alımlı

3- Albenili

Cezbetmek:

Çekmek

Almak

Karar 2:-

Gök İlimleri, Riyaziye İlimleri, Fizik İlimleri Bölük-

lerinden bu sözün istilâh karşılığı sorulacak.

Vakit :- 9 d.

3 üncü Liste

43 üncü Kelime

CEBİR

İleride düşünülecek.

3 üncü Liste

44 üncü Kelime

CEPHE

Alın

Öney

Önyüz

(cihet)

Karar:-

1- Yüz

2- Alın

Meselenin bu cephesi : yüzü

Bu cepheden bakılınca : bu yüzden bakılınca

Yapının dört cephesi : dört yüzü

Şu sokağı sap, alnına gelen kapıyı çal.

Açık bir cephe : açık bir alın

cephesayolmak : yüzürmek.

3- Yön

Bize karşı cephe aldı : bize karşı yön aldı.

Karar 2:-

Bu sözün karşılığı askerlik, Güzel Sanatlar bölüklerinden sorulacak, bir de Hayat İlimleri Bölüğünden sorulacak.

Vakit :- 35 d.

3 üncü Liste

45 inci Kelime

CERRAH

İleride düşünülecek.

Karar 2:-

Hayat İlimleri Bölüğünden bu sözün karşılığı sorulacak.

Vakit :- 6 d.

4 üncü Liste

46 ıncı Kelime

ÇARE

Onarca
Olurca
Yol
Kolay
Savgi
Çıkaryol
Em
İster istemez
Çıkar

Karar :-

1- Em

Bü. Tüz. Lu. C. I S. 289

(Her derde bir em ve her zahme birmerhem vardır.)

(Şarhi mesnevi : Sarı Aptullah Efendi.)

Leh. Os. S. 78

Div. Lu. Tü. C. III S. 944

Çağ. Lu. S. 21

Uygur İndeksi S. 10

Pav. de Court S. 35

2- Yolş

Bu işin bir çaresinâ bakamız

Bu işin bir yolunu buluruz.

Ne çare : Ne yapalım, ne edelim

Çaresiz gideceğiz : ister istemez

Çarünaçar, hahunahah: ister istemez.

Vakit :- 19 d.

4 üncü Liste47 inci KelimeÇEHRE

Yüz

Karar:-

1- Yüz

2- Beniz (renk mevzubahs olunca)

Çehre etmek + yüzünü ekşitmek

Asık çehreli : Asık yüzlü.

Vakit :- 8 d.4 üncü Liste48 inci KelimeÇELENK

Türkçedir.

Karar:-

Aynen kabul edildi.

Vakit :- 11 d.4 üncü Liste49 uncu KelimeÇİMEN

Çim

Çimlik

Yeşerti

Çimen

Karar:-

1- Çim

2- Çimlik

3- Çimen

Vakit:- 7 d.4 üncü Liste50 inci KelimeDafia

İtgi

İterge

İleride düşünülecek.

Karar 2:-

Bu sözün istilah karşılığı Gök İlimleri, Fizik İlimleri Bölüklerinden sorulacak.

Vakit -: 11 d.

4 üncü Liste

51 inci Kelime

DAĞDAĞA

Gürültü

Dırıltı

Karar:-

Aynen kabul edildi.

Vakit :- 9 d.

4 üncü Liste

52 inci Kelime

DAHİ

Öge

İleride düşünlülecek.

Karar 2:-

Buhî İlimler, Cemiyet İlimleri; Güzel Sanatlar, Dil ve Edebiyat Bölüklerine bu sözün ıstılah karşılığı sorulacak.

Vakit :- 5 d.

4 üncü Liste

53 üncü Kelime

DAİR

İçin

Üzerine

Dokunur

Yolundaki

Karar:-

1- Üzerine

2- İçin

Vakit :- 9 d.

4 üncü Liste

54 üncü Kelime

DAİRE

Çevre

İle

de, da

İçinde

Konak

İşodası

Bölüm-bölük

Bölüntü

Kapı

Yöre

Çepçevre

Karar:-

Bölüm, bölüntü, yöre sözleri kaldırılmak sureti ile kalan kısım kabul edildi.

Verilen talimat içinde yerine talimata göre denecek.

Konak. Mükûmet konağı : dairei hükûmet.

Dairei mahsusa : hısusî bölük .... odası.

Karar 2:-

Bu sözün istilâh karşılığı Riyazî İlimler, Devlet Teşkilâtı Bölüklerinden sorulacak. Kazâ Gök İlimleri, Hayat İlimleri, Askerlik Bölüklerinden sorulacak.

Değirmi daireye denildiği gibi murabbaada deniyor.

Dikkate arzedilecek.

Bir değirmi tülbent.

Vakit :- 14 d.

4 üncü Liste

55 inci Kelime

DAVA

Aranç

Dedik

Güdü

Sav - Sava ?

Karar:-

İleride gene görüşülecek.

Karar 2:-

Bu sözün istilâh karşılığı Cemiyet İlimleri, Riyazî İlimler Bölüklerinden sorulacak.

Vakit :- 7 d.

4 üncü Liste

56 inci Kelime

DEBDEBE

4 üncü Liste56 ıncı ListeDEBDEBE

Alâyiş, tantana kelimeleri varken
bu söze karşılık aramağa lüzum görül-
memiştir.

Karar:-

Komisyonun düşüncesi aynen kabul edildi.

Vakit :- 4 d.

4 üncü Liste57 inci KelimeDEHŞET

Yılın

Yaman

Yavuz

Karar:-

1- Yılginlık

2- Yılakalma : (şaşakalma (gibi) dehşet içinde kalma.

Teklif:-

Yılgı

Ahmet Cevat Bey muarızdır.

3- Yaman.

Vakit :- 8 d.